

ESPECTACLE D'HUMOR INSPIRAT EN
L'OBRA DE CERVANTES.

Dossier pedagògic

UN TAL QUIXOT

Marcel
Tomàs
CASCAI TEATRE

Sinopsis

Un espectacle delirant on els protagonistes d'aquesta novella universal atraparan els espectadors amb els seus despropòsits.

Amistat i llibertat, una pacifista mofa amb l'objectiu d'instruir en la lluita pel que es vol sense por a ser diferents.

Entreu i gaudiu del món que ens va obsequiar aquest meravellós i deliciós boig al que, finalment, tothom va donar la raó.

Clica [aquí](#) per veure el teaser

L'espectacle

Marcel Tomàs torna als escenaris amb una **proposta d'humor i multidisciplinària** que pren l'**obra del Quixot** com a punt de partida per explicar la relació entre dos amics incondicionals, que malgrat les seves diferències, transiten pel món vivint plegats aventures tan esbojarrades com sigui possible.

Una obra amb molt sentit de l'humor, una burla pacifista carregada de mala llet.

Tot comença quan un il·lustre conferenciant que ens parla de l'obra de Cervantes i un operari de manteniment es troben accidentalment a l'escenari i acaben reconvertits amb Quixot i Sanxo. **Immersos en l'univers del gran mestre de la literatura universal, expliquen els passatges més importants d'aquesta obra amb clau d'humor i també amb la col·laboració del públic** que, amb la participació d'alguns voluntaris, escenifiquen algunes escenes.

No hi falten **passatges emblemàtics** com el nomenament de Don Quixot de la Manxa cavaller de la Trista Figura, la fi de les aventures amb la mort del personatge El Quixot a Barcelona, la batalla amb els molins de vent quan els confon per gegants, o bé l'alliberament dels presoners condemnats a galeres. Tampoc ens oblidem de fer aparèixer grans personatges com el Señor de los Espejos i la seva estimada Dulcinea del Toboso.

Marcel Tomàs entra i surt de l'espectacle trencant la quarta paret: tan aviat és un conferenciant que intenta resoldre problemes quotidians, com un cavaller que vol salvar el món a cops d'espasa.

L'obra de Cervantes, el Quixot, és el segon llibre més venut del món! Després de la Bíblia, és clar. **És l'obra literària per excel·lència**, famosa a nivell internacional. I és que, qui no coneix el Quixot i el seu fidel escuder Sancho Panza?

Una obra que ens parla de **llibertat, de complicitat, de la lluita per aconseguir els somnis** que un vol sense tenir por a ser diferent de la resta.

Una obra que presenta uns personatges amb qui ens podem emmirallar: **la simpatia i noblesa de Sancho o el valor i el romanticisme del Quixot.**

Una **història d'amistat** que ha estat la més important de la literatura universal perquè ens demostra que un home sempre ha de compartir els seus somnis i per això, el Quixot va ser un boig a qui, al final, tothom va acabar donant la raó.

L'espectacle destaca per incorporar diverses disciplines sobre l'escenari. Hi ha **música** cantada en directe, **projeccions audiovisuals**, **titelles moderns**, **humor**, **teatre de text i gestual** i, com no pot ser de cap altra manera, la **participació del públic**.

La banda sonora de l'espectacle incorpora alguns dels temes originals més icònics del musical de Broadway amb nous arranjaments actualitzats i d'altres músiques originals composades per Carles Serras que recolzen la narració del que està passant.

S'utilitzaran clics de playmòbil per reproduir algunes escenes quixotesques en una maqueta que forma part de l'escenografia. La manipulació de les figuretes s'enregistra amb vídeo i es reproduïx en directe sobre una pantalla.

Com és marca de la casa, treballem sempre amb l'humor com a eix vertebral de totes les nostres creacions. Format en clown, gest i Commedia dell'Arte amb Michael Laeque o bé Philippe Gaullier, Tomàs ens delecta amb un seguit de gags humorístics combinats amb un treball de text més clàssic per interpretar alguns paràgrafs de la novel·la.

Gestual Humor Música Objectes

Fitxa artística

CREACIÓ MARCEL TOMÀS i SUSANA LLORET

DIRECCIÓ MARCEL TOMÀS i MARTA RIBERA

INTÈRPRETS MARCEL TOMÀS i TONI ESCRIBANO

BSO CARLES SERRAS (SR. MIT)

INTÈRPRETS MUSICALS ALEIX CANSELL, TOMÀS PUJOL

DISSENY DE SO CARLES XIRGO

DISSENY DE LLUM GERARD CANADELL

FOTOGRAFIA I DISSENY GRÀFIC MARCEL ASSO

VEU EN OFF PEP CRUZ

VESTUARI BELMONDO

ESCENOGRAFIA GUILLE GONGORA

COMUNICACIÓ IRENE VILA

PRODUCCIÓ CASCAI TEATRE

Proposta pedagògica

Amb aquesta guia el que pretenem és proporcionar-vos un seguit d'activitats d'anàlisi, observació, comprensió i expressió perquè els nois i noies coneguin a fons l'espectacle des del punt de vista del procés creatiu i proposta escènica així com també l'obra de Cervantes des d'un punt de vista contemporani i com s'integren aquests llenguatges per crear un espectacle teatral com **Un Tal Quixot**.

Totes les activitats es presenten en forma de **suggeriments** perquè creiem que sou vosaltres, els professors i professores, qui coneixeu els alumnes i sabeu millor quines són les propostes que els resulten més atractives i més profitoses.

Dividim la proposta en dos blocs. Les **activitats per fer abans de la funció**, que inclouen continguts orientats a activar els coneixements previs sobre els gèneres dramàtics, sensibilitzar els joves en relació al llegat de Shakespeare i afavorir les expectatives de l'espectacle. **Després de la funció**, es busca afavorir els aprenentatges significatius i l'expressió creativa al voltant de les temàtiques centrals que planteja l'obra i el seu context creatiu, així com els gèneres teatrals utilitzats.

OBJECTIUS

- Que els nois i noies gaudeixin de l'espectacle i s'aficionin al teatre.
- Que els alumnes es familiaritzin amb l'obra de Cervantes i els grans temes que es tracten en la seva obra: llibertat, amor, somnis, amistat, defensa d'ideals, aventura, fracàs, bogeria i l'Espanya rural. D'una manera distesa i divertida.
- Apropar als alumnes al llenguatge del gènere teatral contemporani que tendeix a incorporar diferents disciplines, i barrejar-les entre si per crear noves maneres de posada en escena.
- Que els alumnes treballin, per escrit o oralment, la seva capacitat d'anàlisi i expressió.
- Promoure pautes socials i actituds de respecte en l'activitat social concreta d'anar al teatre.

Material

- La creació d'un espectacle
- La comèdia
- El teatre de text i d'objectes
- Miguel de Cervantes
- L'obra: Don Quixot
- El Segle d'Or espanyol
- El teatre: parts i elements

Creació d'un espectacle

Per portar a terme un espectacle intervenen molts factors i un treball rigorós d'investigació, preparació i organització.

En el cas de **Cascai Teatre**, sempre es parteix d'una idea i d'una proposta que fa el director artístic, en aquest cas Marcel Tomàs. Aquesta idea habitualment és fruit d'un **treball de recerca o investigació** sobre una temàtica, un autor o bé un text concret. Llavors es comença a treballar amb un guió que inicialment és molt esquemàtic i, en la mesura que es va construint l'espectacle i desenvolupant escenes, es va ampliant.

A partir d'aquest guió previ comptem amb un **equip de producció** que elabora el projecte, els objectius, els timings, pressupostos i campanya de comunicació. Paral·lelament, es va configurant l'equip artístic i tècnic que formarà part del projecte. Un cop es té tot el projecte més definit, s'inicien els assajos i progressivament van entrant en joc les persones encarregades de fer l'escenografia, vestuari, música, el so i il·luminació per fer els seus dissenys i incorporar-ho als assajos i així donar forma a l'espectacle final. També és important tenir en compte que durant el procés de creació ja té inici la campanya de comunicació, creant material per a la promoció de l'espectacle abans de l'estrena (imatges d'assajos, dossiers de venda, cartell, programes de mà, etc.).

Inicialment, els assajos tenen lloc a l'espai propi de creació però quan s'apropa la data d'estrena, els equipaments solen facilitar durant uns dies el teatre on es representarà per dur-hi una residència tècnica. Això consisteix en preparar l'espectacle amb els dissenys de so i llum adequats a la sala en qüestió, polir detalls, posicions a l'espai, entrades i sortides, etc.

La Comèdia

L'humor sempre ha existit en la dramaturgia de les arts escèniques, però quan ha pres més força ha estat quan s'han desenvolupat subgèneres específics vinculats a la comèdia, com ara la **comèdia dell arte** (espectacle improvisat de carrer que va ser especialment popular al renaixement italià) o bé el **clown**, que primer va aparèixer al circ i després com a personatge còmic. A partir d'aquí han anat derivant cap a altres vessants com ara el **mim**, l'**humor gestual**, la **comèdia de situació**, els **vodevils** o **stand comedy**, que serien els monologuistes.

La **comèdia és l'art de fer riure l'espectador** i, encara que no ho sembli, **és una tasca molt seriosa** que requereix una gran interpretació còmica i un treball molt tècnic. La seva execució, a banda del contingut en si, és clau perquè una escena sigui divertida o no.

La tècnica utilitzada per fer comèdia té el seu origen en bona part en el subgènere del **clown**. Per nosaltres és molt més que una mera disciplina teatral, ja que per a la seva execució i per tal que funcioni, es fixen unes normes que són bàsiques per a qualsevol interpretació còmica. A continuació us n'apuntem algunes. Si analitzeu espectacles, pel·lícules o sèries d'humor veureu que en totes podeu trobar aquests elements incorporats en els seus diàlegs, en les situacions o les accions que protagonitzen els seus personatges.

- La complicitat amb el públic és importantíssima, sempre es busca un diàleg directe. En el teatre còmic és molt important escoltar el públic, les seves reaccions són el motor de l'espectacle còmic. Cal escoltar els riures per calibrar les interpretacions. Això en el teatre és possible, en la televisió més complicat. Però per això hi ha algunes sèries de televisió que s'enregistren amb públic en directe com ara Friends o la catalana Jet lag, per tal de que els actors puguin percebre aquestes sensacions
- S'alimenta de l'error i l'equivocació.
- El públic es sent identificat amb el seu comportament: pots ser irreverent, dir veritats inconfessables, ser políticament incorrecte o mostrar els seus sentiments sense embuts.
- Sempre vol fer-ho molt bé, però mai resol els problemes per una via convencional, sinó a la seva manera que no sol ser la millor.
- Sempre va acompanyat (l'August i en contra August): un que es pensa que és llest, però no ho és tan com l'altre, que aparenta ser-ho menys.

- Espia el món per un forat i l'interpreta a la seva manera. És una mirada ingènua però sàvia, com la mirada d'un nen.
- No se sent mai perdedor, sinó un emprenedor nat que lluita per arribar a l'excel·lència.
- Els temps que utilitza per fer les coses és molt important.
- Fa ús dels silencis com a part de la narrativa, ja que poden dir moltes coses.
- Tots els personatges tenen dues cares: l'amable i la més fosca.

Orígens i personatges del clown

Es considera que va néixer a quan algun servent va voler criticar i fer paròdia d'algun personatge de la noblesa, copiant els seus gestos, la seva forma d'expressar-se i de vestir-se. Durant segles es va desenvolupar entre la noblesa i alguns fins i tot heretaven el seu propi personatge dins de la societat i es desenvolupaven en els carnavals. Aquest personatge va anar evolucionant i es va veure en la necessitat de preparar-se els espectacles, per la qual cosa va aprendre diverses arts com la música i la literatura, a més dels malabars, les acrobàcies, la dansa i l'actuació, el que el va convertir en un artista que dominava diverses disciplines.

A finals de l'Edat Mitjana és quan adopta el maquillatge blanc que tant el caracteritza. Per tant, aquesta tècnica va acabar desenvolupant-se en el S.XIX en els circs i es tractava d'un personatge que entretenia el públic entre números en un espectacle de circ. La imatge que tenim d'ell és vestit amb robes de colors, cara pintada i nas vermell. Aquesta figura ha anat evolucionant i ara, el clown contemporani el trobem com un excèntric provocador que porta un ritme i una música interior pròpia per jugar amb les emocions de l'ésser humà. També és un personatge fràgil i sòlid que se sosté del públic lluny dels colors i artificis de l'escena.

Quan pensem en artistes de clown tenim tendència a imaginar-nos una parella interpretant **personatges antagònics**. Tots dos personatges representen les dues cares d'una mateixa moneda: l'innocent-espavilat, l'atrevit-prudent, el ximple-llest... Es necessiten l'un a l'altre, es complementen i fins i tot de vegades s'intercanvien papers. Entre molts exemples trobem els germans Tonetti o bé el Laurel i Hardy al circ; o bé El Gordo i el Flaco, al cinema.

Una altra topologia d'artistes còmics és la que es diu **clowns de personatge**. Utilitzen registres i maneres d'expressar-se pròpies i intransferibles: interpreten "el seu propi clown". Al circ són mundialment coneguts Charlie Rivel o Popov. Al cinema trobem varietat de clowns amb els seus caràcters com la dolçor de Chaplin, la determinació i convicció Buster Keaton, la innocència de Harold Lloyd, la transgressió i irreverència dels germans Marx, l'elegància i la bondat de Jacques Tati, la fragilitat de Jerry Lewis, les entremaliadures de Cantimflas o Mr Bean amb la seva la malaptesa i la incapacitat combinades amb la reflexió i 'intel·lecte de Woody Allen.

Text i Objectes

Com a gènere literari, **el teatre de text** comprèn les obres concebudes per ser representades en un escenari davant d'un públic. L'autor del text desapareix i cedeix el relat als personatges. El seu nombre varia segons la complexitat de l'obra i el tipus de contingut. En el cas d'**Un tal Quixot**, podem trobar alguns relats de les obres de Cervantes, fragments i diàlegs de les diferents escenes i passatges.

D'altra banda, a l'espectacle podrem trobar també el que s'anomena **teatre d'objectes o titelles contemporanis**. Aquest és un teatre en el que al centre no s'hi troba la figura humana en forma d'actor, sinó que la importància rau en els titelles o objectes, els quals cobren vida i ens expliquen una història.

En el camp del teatre de titelles i teatre d'objectes, originat a través de successives transformacions de teatre oriental de titelles, de figures i d'ombres, és sotmès a un procediment escènic tan antic com el teatre mateix: la manipulació d'aquest element és fonamental per donar vida i ànima.

A **Un tal Quixot**, incorporem aquesta tècnica i cedim part del protagonisme a uns clics de Playmòbil, els quals ens serviran per mostrar les escenes més èpiques de l'obra de Cervantes. Apareix un decorat en miniatura on hi ha representades vàries escenes amb clics de playmòbil. Seguint l'argument d'un tema musical compost per Carles Serras, es manipulen aquests titelles per explicar la història alhora que es grava en directe i reproduceix en una pantalla gegant perquè el públic ho pugui veure amb detall.

Miguel de Cervantes

L'obra Don Quixot de la Manxa de Miquel de Cervantes representa la primera novel·la moderna i encapçala diverses llistes internacionals de les millors obres literàries de la història, a més de ser el llibre espanyol més famós.

El nombre d'edicions i lectors a tot el món és incalculable, tot i que s'estima que se n'han venut 500 milions d'exemplars. Apareix al tercer lloc de la llista dels llibres més llegits de la història després de la Bíblia i l'Odissea, encara que en altres classificacions està al número u. La primera edició correspon a 1605 a la seva primera part i 1615 per a la seva segona part, és a dir, porta més de 400 anys difonent l'espanyol i l'espanyol pel món.

Biografia de l'autor

Miguel de Cervantes Saavedra va néixer a Alcalá de Henares el 29 de setembre de 1547. Format a Madrid per Juan López de Hoyos, el 1570 es trasllada a Roma. Quan tornava a Espanya el 1575 després de participar a la batalla de Lepant, és capturat per pirates algerians i tancat a la presó a Alger, on roman fins a 1580, data del seu alliberament. En el seu retorn, seria quan iniciaria la producció literària, encara que la seva vida personal i professional va continuar plena d'alts i baixos. Va realitzar un treball secret a Orán per a la cort, va ser comissari de provisions de l'exèrcit i recaptador d'impostos, sent empresonat novament el 1597 a Sevilla. Pel que fa a relacions sentimentals, va tenir relacions amb una dona casada, Ana Villafranca, amb qui va tenir una filla. Va contreure matrimoni amb Catalina de Salazar i Palacios, d'Esquivias (Toledo), però mai va parlar de la seva dona a les seves obres. Cervantes va morir el 22 d'abril del 1616 a Madrid.

Cervantes fou un gran lector i fruit dels llibres de l'època sorgeix la seva pròpia literatura. Va escriure novel·la pastoral, novel·la bizantina, novel·la curta italiana, novel·la morisca i novel·la picaresca, a més de poesia i teatre, encara que deu el seu èxit a la narrativa.

Entre les seves novel·les trobem: La Galatea, de gènere pastoril, Las Novelas ejemplares, un conjunt divers de dotze relats i els treballs de Persiles i Segismunda, de tipus bizantí, tot i que el Quixot va ser l'obra que el va enlairar.

L'obra: Don Quixot

L'obra Don Quixot de la Manxa de Miquel de Cervantes representa la primera novel·la moderna i encapçala diverses llistes internacionals de les millors obres literàries de la història, a més de ser el llibre espanyol més famós.

El nombre d'edicions i lectors a tot el món és incalculable, tot i que s'estima que se n'han venut 500 milions d'exemplars. Apareix al tercer lloc de la llista dels llibres més llegits de la història després de la Bíblia i l'Odissea, encara que en altres classificacions està al número u. La primera edició correspon a 1605 a la seva primera part i 1615 per a la seva segona part, és a dir, porta més de 400 anys difonent l'espanyol i l'espanyol pel món.

El Quixot es va publicar en dues parts. La primera (1605), L'enginyós gentilhome don Quixot de la Manxa, va suposar un gran èxit, arribant fins i tot a ser copiat a El Quixot d'Avellaneda, per la qual cosa Cervantes va treure la segona part el 1615 titulada L'enginyós cavaller don Quixot de la Manxa, donant mort al personatge perquè així no pogués ningú continuar la seva història.

Introduint diferents relats en diferents estils de novel·la i fins i tot poesia, a més de metaliteratura, Cervantes compon una trama única al voltant del seu peculiar cavaller errant, per la qual cosa aglutina els diferents gèneres i en produeix un de propi.

Resum de l'obra

La història gira al voltant de les sortides com a cavaller errant d'un gentilhome de la Manxa, Alonso Quijano (don Quixot), que ha perdut el seny de tant llegir llibres de cavalleries. En aquestes sortides l'acompanya el seu escuder, Sancho Panza. Seran tres les sortides que faci. A la primera, torna després de ser armat cavaller creient-se victoriós. De la segona torna engabiat i humiliat després d'haver fet creure que està encantat. A la tercera i última, torna derrotat i proper a la mort, recuperant en aquest moment el seny.

L'obra: Don Quixot

Motius pels quals és una obra interessant i val la pena ser llegida.

- Un ciutadà espanyol quan parla utilitza una mitjana 1.000 paraules, un universitari unes 5.000. Al Don Quixot podem arribar a trobar més de 22.000 paraules diferents. De manera que segons varis estudis, s'hi poden aprendre a entre 200 i 300 paraules noves.
- Els valors que desprèn l'obra són universals i atemporals, ja que ens parla de la llibertat, d'amistat, la lluita per aconseguir els somnis que un vol i per no tenir por a ser diferent de la resta.
- Es tracta d'una gran novel·la que fusiona la ficció i la realitat, plena d'aventures i una gran història que ens proposa molts temes per a la reflexió personal i col·lectiva.
- Tot i ser una novel·la llarga i feixuga, és una obra amb molt sentit de l'humor ja que es tracta d'una paròdia sobre llibres de cavalleria.

Temes principals de l'obra

- Enfrontament del món de l'època de Cervantes i el món medieval cavalleresc
- Aventura i fracàs
- Idealització de l'amor
- Conflicte entre vida i literatura
- La bogeria
- La defensa dels ideals
- L' Espanya rural

Personatges principals

- Alonso Quijano don Quixot.
- Sancho Panza.
- Dulcinea del Toboso.
- Rocinant.
- El batxiller Sansón Carrasco.
- El capellà.

Segle d'Or Espanyol

En els àmbits de la història de l'art i la literatura es coneix com a Segle d'Or espanyol el període de producció artística comprès entre el començament del segle XVI i finals del segle XVII. És considerat generalment com el punt més elevat de la tradició literària d'Espanya. Molts dels autors clàssics més importants de la llengua espanyola van pertànyer a aquest període històric.

Usualment es pren com a inici del Segle d'Or la publicació de la Gramàtica castellana d'Antonio de Nebrija el 1492 , esdeveniment significatiu a la llum de la futura unificació política d'Espanya sota el comandament castellà. El seu final està marcat per la mort d'un dels seus exponents més grans, Pedro Calderón de la Barca, el 1681 .

L'expressió "segle d'or" va sorgir posteriorment, a mitjans del segle XVIII, a l'obra sobre poesia castellana de Velásquez de Velasco, pertanyent a la Reial Acadèmia Espanyola. Es va popularitzar durant el segle XIX, en part gràcies al nord- americà George Ticknor, destacat hispanista de la Universitat de Harvard. La frase va ser presa d'un poema de Lope de Vega, titulat justament El Segle d'or. En general el Segle d'Or es classifica en dos períodes estètics:

- El renaixentisme, que va girar al voltant del Concili de Trento
- El Barroc, que ho va fer al voltant de la Contrareforma

Tot i això, hi ha estudiosos que el subdivideixen més aviat en quatre grans etapes o moviments de trets estètics comuns:

- El renaixement (1530 – 1580)
- El manierisme (1570 – 1600)
- El barroc (1600 – 1630)
- El barroquisme (1630 – 1670)

Segle d'Or Espanyol

Característiques del Segle d'Or

- Es va tractar del moment de floriment cultural i literari d'Espanya, en què es van compondre algunes de les seves obres literàries més grans de la història, com el Quixot.
- Es van crear estètiques i gèneres literaris nous i influents en la història literària d'Europa, com ara la picaresca o els gèneres literaris més cultivats van ser el teatre, la prosa i la poesia.
- Va ser un període de fervor patriòtic i religiós, amb influències menors de l'humanisme i el neoplatonisme, que a diferència d'altres geografies europees, no va suposar un tall abrupte amb la tradició medieval, sinó més aviat una reconciliació irònica.
- L'apogeu literari i cultural d'Espanya va anar acompanyat d'una bonança econòmica i d'una expansió territorial, que van donar a la nació una influència enorme a Europa.
- Al costat de la literatura, també van florir les arts plàstiques, la música i l'arquitectura.

Context històric del Segle d'Or

El Segle d'Or fa els primers passos en el lapse entre la fi de l'Edat Mitjana i l'inici del Renaixement, al segle XV, una època signada per grans canvis en la cultura europea: els inicis del pensament secular i científic, la caiguda de Constantinoble a mans dels turcs i amb ella les restes últimes de l'Imperi Romà, la invenció de la impremta i, posteriorment, l'inici de la Reforma protestant.

Espanya no va jugar un paper d'avantguarda en cap d'aquests assumptes, atès que estava immersa des del segle VII a la reconquesta de la Península Ibèrica de mans dels musulmans. Aquesta reconquesta es va completar el 1492, després de la conquesta del Regne de Granada.

A més, la unió el 1469 dels regnes de Castella i Aragó, amb el matrimoni d'Isabel "la catòlica" i Ferran d'Aragó, va fonamentar el procés d'unificació política i territorial d'Espanya, però també religiosa: els jueus que no esdevinguessin cristianisme van ser expulsats el 1492. En aquest mateix any es va produir el “descobriment” del continent americà, preludi a la seva conquesta, colonització i evangelització.

Segle d'Or Espanyol

Els temes principals abordats per la literatura del segle d'or espanyol van ser:

- La vida dels pobres, especialment a la novel·la picaresca.
- L'honra o l'honor, especialment pel que fa a la vida amorosa o familiar.
- La disfressa, el fingiment: donzelles vestides d'home, nobles disfressats de pobre
- La sàtira i la mofa cap a les tradicions, la societat i la noblesa.
- El somni i la bogeria, contraposats amb la realitat i el qüestionament existencial.

Entre els principals representants del Segle d'Or figuren:

- Miguel de Cervantes (1547–1616): El Quixot, Viaje al Parnaso, Novelas Ejemplares, etc. Considerat l'impulsor de la novel·la moderna.
- Fernando de Rojas (c. 1470–1541): és l'autor de la coneguda obra teatral La Celestina, també va ser pintor i advocat
- Garcilaso de la Vega (c. 1498–1536): va ser un poeta i militar espanyol.
- Luis de Góngora (1561–1627): poeta i dramaturg creador d'un estil poètic barroc. Les seves obres no van ser publicades en vida, entre elles destaquen poemes com Soledades, Faula de Príam i Tisbe o les peces tetral Les fermes d'Isabela, Comèdia venatòria i El doctor Carlino.
- Francisco de Quevedo (1580–1645): un dels poetes més destacats de la literatura espanyola, que també va cultivar la narrativa, el teatre i la filosofia. Entre les seves obres més famoses hi ha la novel·la picaresca La vida del buscó i els poemes de Somnis, entre molts d'altres.
- Lope de Vega (1562–1635): va compondre al voltant de 3000 sonets, tres novel·les, nou epopeies i centenars de comèdies. Entre elles figuren La Dorotea, El pelegrí a la seva pàtria, Fuenteovejuna, entre d'altres.
- Tirso de Molina (1579–1648): autor d'El Burlador de Sevilla, La Santa Joana, Don Gil de les Calces Verdes o El convidat de pedra.
- Pedro Calderón de la Barca (1600–1681): la mort d'aquest posa fi al període. Va compondre una obra inigualable que va marcar tendència. Se'l reconeix per obres centrals en la tradició hispana com La vida és somni, L'alcalde de Zalamea o Els cabells d'Absalón, entre moltes altres.

El teatre: parts i elements

El teatre com a edifici ha anat actualitzant-se i adaptant-se a les necessitats de l'art, de la practicitat i del públic. L'origen el trobem primer en la forma del teatre grec, que estava construït a l'aire lliure normalment al costat d'un turonet. Hi havia un escenari rodejat d'unes escales en forma de semicercle on s'asseia el públic i hi ha cabia una gran quantitat d'espectadors.

Més endavant a la història es desenvolupa el teatre a la italiana, que seria el model d'edifici que més coneixem. És un teatre cobert, on la separació entre els actors i públic queda ben diferenciada, l'ún davant de l'altre. L'escenari està més elevat respecte la platea, la qual es divideix pel pati de butaques, els balcons i el galliner.

Actualment, tot i que la majoria d'equipaments existents són a la italiana, la tendència és a reaprofitar l'espai i trencar la quarta paret entre els actors i el públic. Els nous espais que es construeixen solen tenir plataformes elevables i grades retràctils, per tal d'oferir diferents possibilitats i adaptar-se a les necessitats de qualsevol disciplina o espectacle.

Parts d'un teatre

- **ESCENARI.** És l'espai on es desenvolupa l'escena. A dins hi trobem les bambolines (cortines horitzontals que tapen els focus), cametes (cortines verticals), escenografia, utilleria, l'equip d'il·luminació i de so, la tramoia, la pinta (barres de ferro per penjar focus) i el teló.
- **DARRERE ESCENARI.** Allà s'hi troben els camerinos on es canvien i preparen els actors i actrius, així com també petites sales que actuen com a magatzem de material variat propi del teatre. Aquesta part s'anomena popularment backstage.
- **PLATEA.** És on es col·loca el públic. Es pot diferenciar amb el pati de butaques (a baix), les llotges principals i laterals i el galliner, que es troba a dalt de tot.
- **DARRERE PLATEA.** Allà hi trobem la taula de control on hi ha el tècnic de so i de llums, que han de tenir una visibilitat perfecta de l'espectacle per desenvolupar la seva feina durant la funció.

Vídeo "Muntatge d'una escenografia al Teatre el Liceu de Barcelona": <https://www.tiktok.com/@liceuoperabarcelona/video/7218276591896497413>

Vídeo "Recorregut virtual del Teatro Colón de Bogotá": <https://www.youtube.com/watch?v=XLRDeirKfRg>

Activitats per a alumnes d'Eso i Batxillerat

PREVI A L'ESPECTACLE

Investigació sobre l'autor i exposició a l'aula. Us proposem que feu una recerca sobre qui va ser Cervantes, esbrinar la seva apassionant vida plena d'aventures, perquè va escriure la novel·la del Quixot, quin va ser l'origen, perquè hi ha una primera i segona part, etc. Podeu esbrinar quines són les principals característiques de les novel·les cavalleresques i perquè la novel·la de Cervantes en fa paròdia. Podríeu enumerar alguns personatges que apareixen a la novel·la? Com creieu que seria un dia quotidià d'un d'aquests?

Lectura i comentari de text.

Actualment són moltes les novel·les i adaptacions juvenils que es poden trobar de l'obra El Quixot de la Manxa. Poden fer la lectura col·lectiva a l'aula i fer un comentari de text o resum de cada capítol en una sola pàgina.

Debat a l'aula sobre l'humor. Suggerim alguns temes o enunciats amb els quals podríeu reflexionar sobre el tema: les persones amb sentit de l'humor són més felices? Creieu que l'humor és quelcom innat o es pot educar? Què et fa riure o diverteix i per què? Creieu que es pot fer humor de qualsevol tema? Creieu que l'humor varia segons la procedència cultural o el gènere? En l'àmbit de la televisió o del teatre coneixeu obres o companyies referents? (Tricicle, Dani Rovira, Berto Romero, Andreu Buenafuente, Polònia, Aquí no Hay Quin Viva, altres)

Pòster visual sobre l'obra del Quixot i el context artístic de l'època. Per grups crear un poster amb una cartolina gran, amb retalls d'imatges i escrits breus. Es pot centrar en l'autor, l'obra del Quixot, el segle d'or espanyol, les referències artístiques i literàries de l'obra el Quixot, etc.

Selecció i anàlisi de sonets de l'obra.

Al llarg de la novel·la del Quixot apareixen varis sonets. Cada alumne n'ha d'escollir un i fer-ne una anàlisi: estructura interna i externa (ritme, característiques mètriques, temàtica, significat, etc.). A continuació us proposem una llista de sonets:

<https://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/sonetos-en-don-quijote-de-la-mancha-1605--0/html/>

DESPRÉS DE L'ESPECTACLE

Crítica teatral i resum col·loqui.

Que els alumnes busquin quina estructura cal seguir per redactar una crítica teatral i, seguint el model, en facin una sobre l'espectacle. Podem també fer un resum de les idees més importants que hagin sortit durant el col·loqui amb la companyia. Es poden enviar a la companyia si ho trobeu convenient.

Col·loqui amb els actors. Al final de la funció tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat l'obra. Suggestiments: Com va sorgir la idea? Heu hagut de llegir tota la novel·la? Dificultat de transformar una novel·la tan densa en un espectacle teatral. Criteris que s'han seguit per seleccionar les escenes. Com és procés de creació: a partir del guió o de l'assaig? Amb quines altres obres o coses us heu inspirat?

Recull de refranys i dites catalanes. En Sanxo Panza utilitza molts refranys en el seu diàleg al llarg de tota la novel·la i també a l'espectacle. Recordeu quins diu a l'espectacle Un Tal Quixot? Quin és el seu significat?

Activitat de debat i reflexió sobre algun dels temes tractats a l'obra, com per exemple sobre la bogeria. Podeu partir de la frase de l'espectacle "El Quixot era un boig al que finalment tothom va acabar donant-li la raó". Creieu que era boig o diferent de la resta? Se'l jutjava malament?

Esriptura creativa. Per parelles o grups inventeu i redacteu una nova aventura del Quixot i el Sanxo Panza. Podeu partir de la hipòtesi que de sobte apareixen a l'any 2023 enmig de la platja de Palamós en ple mes d'agost.

Debat sobre les energies renovables. A l'obra es representa l'escena de la batalla dels molins i els actors fan referència a Endesa, com un monstre contra el qual no pots guanyar. Qui subministra l'energia a l'Estat Espanyol? Què és la dependència energètica? Quines són les polítiques que lluiten contra la pobresa energètica? Debat sobre energies renovables i les energies no renovables. Busqueu notícies recents als diaris i parleu-ne a l'aula.

Cascai Teatre

Cascai Teatre fa més de 20 anys que desenvolupem el nostre treball de producció d'**espectacles de creació pròpia, multidisciplinaris, fruit d'un seriós treball per a contemporanitzar les disciplines de l'humor, el teatre gestual i el teatre visual.**

Això ens ha permès poder internacionalitzar-nos i portar a terme algunes representacions tant a nivell nacional com internacional amb diversos espectacles com **El Pillo, Hotot, Zirocco, El Comediant i Un Tal Shakespeare**. Recentment s'ha aliat amb la Girona Jazz Project per portar als escenaris **Els Colors de Duke Ellington**, un muntatge en què es fusiona música en directe i teatre d'humor al servei d'un show total.

Si bé l'humor ha estat el nostre eix vertebrador, no ha estat l'única línia que ha treballat la companyia. També ens vam endinsar en el treball de text, portant als escenaris **Pere i el Capità** de Mario Benedetti l'any 2008 (traducció i adaptació de Pere Puig) i a l'octubre de 2019 va estrenar **Noucents el Pianista de l'Oceà**, d'Allessandro Baricco.

D'altra banda Cascai Teatre ha engegat des del seu laboratori de creació unes trobades entre professionals durant diversos anys, d'entre els quals en van sorgir diferents projectes com ara el taller **Els Malaguanyats, l'elit dels Perduts**, el curt metratge **Perdonen... Disculpen** o bé la web sèrie **La Banda de Marcello**, la qual es pot veure al nostre canal de Youtube.

Marcel Tomàs

MARCEL TOMÀS actor, director i creador és membre fundador de Cascai Teatre amb qui ha desenvolupat tot el seu projecte artístic teatral. Ha realitzat més de 1600 funcions i ha guanyat varis premis: Millor Espectacle de petit format Radio City de València, Premi del públic Mostra Santa Eugènia, Le Coup de Foudre a les Estivales de Perpinyà, Premi BBVA a Millor Espectacle 2013 i Millor actor BBVA 2013.

Treballa en televisió i cinema, així doncs ha protagonitzat les dues pel·lícules del cineasta gironí Robert Bellsolà (Dos a la Carta i Passi el que Passi) i ha participat en sèries com el Crac de TV3, Aida, Temps de Silenci, Los Misterios de Laura, Física y Química, El Barco, Laberint d'Ombres, entre d'altres.

En l'àmbit pedagog exerceix de professor d'humor gestual, teatre còmic i d'interpretació davant la càmera des de fa 15 anys a l'escola de teatre El Galliner, forma part de l'equip pedagog del Grau d'arts Escèniques de la Universitat de Girona (ERAM) i del projecte FLIPART de la Diputació de Barcelona, entre d'altres.

UNIVERS CREATIU DE MARCEL TOMÀS

El treball de Marcel Tomàs, amb una clara influència de l'escola francesa de Jaques Lecoq, rau en la capacitat de fusionar diferents disciplines com ara el clown contemporani, aquell que ha perdut el nas vermell i les robes de coloraines i s'ha humanitzat.

Però també el treball de gest, el discurs del bufó, o la força interpretativa de la seva veu i crear un llenguatge propi.

Utilitza l'humor com a eix vertebrador del seu treball construint un show original i únic que busca l'autenticitat en cada directe com el fet teatral irrepetible: interpel·la el públic des del primer moment i el fa partícep del seu relat.

És la desconstrucció del registre clàssic de l'humor per tal de contemporanitzar el gènere i adaptar-lo als nous llenguatge escènics amb l'objectiu de que connectin amb l'espectador d'una manera més directa i actual.

Susana Lloret

INFO@CASCAI.COM
TEL. 679 485 861

WWW.CASCAI.COM

